

ת"פ 13134/12/19 - מדינת ישראל נגד פלוני

בית משפט השלום בראשון לציון

ת"פ 13134-12-19 מדינת ישראל נ' פלוני(עציר)

לפני כבוד השופט עמית מיכלס
מאשימה מדינת ישראל
-נגד- פלוני (עציר)
נאשם

בשם המשאימה: עו"ד צליל משיח ועו"ד ליאת שפיר

בשם הנאשם: עו"ד איתי בן נון

החלטה

עניינה של החלטה זו בשאלת אפשרות שחרורו של הנאשם להליך גמילה בשלב שלאחר מתן הכרעת הדין.

1. ביום 4.12.2019 הוגש נגד הנאשם כתב אישום המייחס לו עבירות של **גידול סמים**, לפי סעיף 6 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן: הפקודה); **החזקת כלים להכנת סם שלא לצריכה עצמית**, לפי סעיף 10 רישא לפקודה; **החזקת סכין שלא כדין**, לפי סעיף 186 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: החוק); **נטילת חשמל בגניבה**, לפי סעיף 400 לחוק.

לצד כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של הנאשם עד לתום ההליכים המשפטיים נגדו, כאשר מאז הגשת כתב האישום ועד היום נותר הנאשם במעצר. תחילה כפר הנאשם במיוחס לו, אולם ביום 21.5.2020 הודה בעובדות כתב האישום, שבין לבין אף תוקן. בין הצדדים נותרה מחלוקת אשר לנסיבות ביצוע העבירה, כאשר נקבע שעניין זה יוכרע בשלב גזירת הדין, לאחר שיישמעו סיכומי הצדדים כחלק מהטיעונים לעונש.

2. בתמצית ייאמר שמכתב האישום המתוקן עולה שבמשך כ-3 חודשים גידל הנאשם בשני חדרים במחסן 483 שתילים של סם מסוכן מסוג קנאביס במשקל כולל של 24 ק"ג, תוך שנעזר באביזרים שונים כמו מזגנים, נורות, מערכת השקיה חשמלית, טפטפות וחומרי דישון. לצורך תפעול המערכות התחבר הנאשם באמצעות חוטי חשמל לחוטי ההזנה שבארון החשמל במחסן, ונטל בדרך זו חשמל בשווי של 43,551 ₪. כאשר נעצר על ידי שוטרים התגלתה באמתחתו סכין.

3. כחלק מההסדר הדיוני הופנה הנאשם לשירות המבחן, זאת לבקשת בא כוחו, שמסר שהנאשם החל בתהליכי קבלה לקהילה טיפולית, שהתעכבו עקב משבר הקורונה. מאז התקבלו בעניינו של הנאשם לא פחות מעשרה תסקירים ותסקירי ביניים. בתסקירים האחרונים, ובפרט בתסקיר מיום 10.1.2021, המליץ שירות המבחן על שילובו של הנאשם בהליך שיקומי, שביטוי בשחרורו והעברתו "מדלת לדלת" לקהילת "צעדים" בבית החולים קריית שלמה (להלן: הקהילה), תוך מינוי אחותו ואמו כמפקחות עבורו.

4. המאשימה התנגדה להמלצת שירות המבחן, תוך שטענה שהנאשם אינו עומד בתנאי הלכת סויה [בש"פ 1981/11 מדינת ישראל נ' סויה (21.3.2011)]. בתמצית שבתמצית אציין שטיעוני המאשימה נסמכו על סוג העבירות בהן הורשע הנאשם, על כמות הסמים, על עברו הפלילי המכביד, על ניסיונות שיקומיים קודמים שכשלו, ועל הערכת שירות המבחן לפיה סיכויי שיקומו אינם גבוהים.

5. מנגד הפנה ב"כ הנאשם להמלצת שירות המבחן לשלב את הנאשם בהליך שיקומי עוד בשלב המעצר, על אף שלא עמד בכל תנאי הלכת סויה, זאת בשים לב למוטיבציה שהפגין הנאשם ולניסיונות שערך בשנים האחרונות להשתלב בהליכי שיקום שונים. ב"כ הנאשם ביקש לראות בתחליף הסם אותו נטל הנאשם כ-4 שנים לפני מעצרו כהליך שיקום בו החל. נוסף על כך הפנה לדחיות הרבות שנבעו הן מניסיונות שירות המבחן למצוא לנאשם מסגרת מתאימה והן עקב משבר הקורונה ונסיבות אובייקטיביות שאינן תלויות בו, כאשר על אף פרק הזמן הארוך בו נתון הנאשם, הוא עדיין מעוניין להשתלב בהליך שיקומי ארוך טווח.

6. הנאשם ביקש אף הוא לומר מספר מילים. לדבריו, בארבע השנים האחרונות הוא התבגר וקיבל תחליף סם. גם בתקופה בה הוא נתון במעצר הוא עושה את כל המוטל עליו, משתדל לשמור על עצמו ועובר תהליך קשה באגף שאינו נקי מסמים. הנאשם ראה נקודת אור בהגעתן של אמו בת ה-80 ושל אחותו לבית המשפט ובנכונותן לערוב לו ולסייע לו, זאת בניגוד לעמדתן בעבר. לדברי הנאשם מדובר ב"צ'אנס האחרון" שלו וביקש לתת לו הזדמנות לשהות בקהילה, לה חיכה זמן רב. בתשובה לשאלת בית המשפט הבהיר הנאשם שהוא מודע לכך שככל שלא יעמוד בציפיות ולא יעמוד בתנאי הקהילה, הוא ישוב לבית המשפט ויקבל "כפול ממה שבית המשפט עכשיו רוצה לתת לי".

7. אחות הנאשם, הגב' לסרי אסתר, הוסיפה שבמהלך השנה האחרונה נסעה לבקר את אחיה, ראתה את הקשיים שחוה ועמדה על רצונו העז להיגמל ולצעוד בדרך אחרת. לדבריה, מאחר שהנאשם התגרש ואין לו לאן לחזור הוא זקוק לטיפול יותר מתמיד.

8. טרם אדרש לבחינת עניינו הפרטני של הנאשם, אביא בקצרה מספר מושכלות יסוד, תוך שאתייחס בקצירת האומר למספר סוגיות הנתונות במחלוקת בין הצדדים.

ב"כ הצדדים אינם חלוקים על כך שבשלב שלאחר הרשעת הנאשם ועובר למתן גזר הדין, ישנה לבית המשפט סמכות להורות על שחרורו של הנאשם ממעצר לקהילה טיפולית, אולם חלוקים על התנאים המאפשרים זאת. בפסיקת בית המשפט העליון נקבע שעל אף שהסמכות נתונה, שומה על בית המשפט להיות ער לא רק לשיקולי הענישה, אלא

עליו לשקול שיקולים הרלוונטיים גם לדיני המעצרים, כמו מסוכנותו של הנאשם והחשש להימלטותו מאימת הדין. לצורך קבלת החלטה רשאי בית המשפט להיעזר בתסקירי שירות המבחן, כמו גם על התרשמותו שלו מהתנהלות הנאשם במהלך תקופת המשפט [בש"פ 5752/16 טדסה וורקו נ' מדינת ישראל פסקה 7 (4.8.2016) (להלן: עניין וורקו)]. עוד נקבע בעניין וורקו שכוחם של השיקולים שנקבעו בהלכת סויסה לגבי אפשרות שחרורו של עצור להליך גמילה במסגרת החלטת המעצר, יפים גם לשלב הענישה, בשינויים המחויבים. אשר להסתייגות ב"כ הנאשם מאפשרות המאשימה לערור על החלטת שחרור שניתנה במסגרת התיק העיקרי, נקבע בעניין וורקו שבנסיבות שכאלו, כאשר מורה בית המשפט על שחרורו של נאשם הנתון במעצר, "נכנסים לפעולה דיני המעצרים, על השיקולים הצריכים לכך ועל זכות הערר הקבועה בחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996".

9. בחינת עניינו של הנאשם על רקע מערכת השיקולים שנקבעה בהלכת סויסה, מצביעה על קיומם של שיקולים נוגדים, חלקם תומכים בהחלטת השחרור וחלקם מאיינים אפשרות זו. ואולם, לאחר ששקלתי את מכלול השיקולים, ערכתי איזון פנימי של "נזק מול תועלת", התרשמתי מעמדת גורמי המקצוע ומההמלצה הסופית של שירות המבחן, כמו גם מדברי הנאשם, מצאתי להיעתר לבקשתו ולאפשר לו להשתלב בהליך הטיפול לו הוא מייחל.

10. הנתון הבולט לעין הוא עברו הפלילי המכביד של הנאשם, הכולל 27 הרשעות קודמות מהשנים 1987-2018 במגוון עבירות מתחומים שונים ותיק נוסף שהסתיים ללא הרשעה. הנאשם ריצה עד היום 10 עונשי מאסר, כאשר ממאסרו האחרון שוחרר לפני כ-5 שנים. לנאשם ניתנו בעבר הזדמנויות רבות להשתקם, שביטויים בהטלת צווי מבחן, הארכת מאסרים מותנים שהיו תלויים ועומדים נגדו, ושילובו בהליכי גמילה במסגרות טיפול שונות בחסות שירות המבחן. דומה שדי היה בנתונים חמורים אלו, העומדים לחובת הנאשם, כדי לסתום את הגולל על אפשרות שחרורו לקהילה.

11. ואולם, על אף השיקולים כבדי המשקל הללו, מצאתי להיאחז במספר שיקולים, חלקם מהווים מבחני משנה בהלכת סויסה, אשר כל אחד לבדו, וודאי בהצטברותם יחדיו, נותנים פתח של תקווה להצלחת הנאשם בהליך השיקומי:

האחד, מתסקיר שירות המבחן עולה שהנאשם היה מכור לסמים קשים החל מתקופת שירותו הצבאי, אולם בחמש השנים האחרונות החל בנטילת תחליף סם, אותו הוא נוטל בצורה מבוקרת במרפאה המצויה תחת פיקוח משרד הבריאות. מבדיקות שנערכו לו עולה שלא השתמש בסמים נוספים במהלך תקופה זו;

השני, על אף שניסיונות גמילה בעבר כשלו, בהחלט יתכן שגילו של הנאשם, 53 "עשה את שלו", שכן הנאשם הביע עייפות מאורח חייו עד כה.

השלישי, מתסקירי שירות המבחן עולה שהסיבה המרכזית לכישלונם של הנאשם בעבר הייתה קשייו להתמודד עם מצבי לחץ ודחק שסבו בעיקר סביב תפקידיו במסגרת המשפחתית, שהיוותה גורם מלחיץ במצבו, עמה התקשה להתמודד. כיום, ובניגוד לעבר, הנאשם גרוש וממילא הקשר שלו עם בנו הוא קשר מרוחק. מנגד, התרשמתי שחלה קרבה בין הנאשם לבין אחותו ואמו, התומכות בו להתמיד ולהצליח בהליך השיקומי, וניכר שהנאשם שואב מכך עידוד ורצון שלא לאכזבן;

הרביעי, המסגרת הטיפולית בקהילה הותאמה במיוחד עבור הנאשם, הסובל מתחלואה כפולה עקב מצב התמכרותי מחד גיסא ומצבו הנפשי מאידך גיסא, כשבעברו אשפוזים וטיפולים על רקע הפרעת אישיות אנטי סוציאלית. מתסקיר שירות המבחן מיום 3.1.2021 עולה שמרכז "צעדים" מהווה יחידה לטיפול בתחלואה כפולה פיזית, המטפלת באנשים הסובלים מהתמכרות לחומרים פסיכואקטיביים לצד מגבלה בתפקוד היומיומי עקב נכות או מחלה. עוד נמסר שהקהילה יכולה לשמש כמסגרת לחלופת מעצר בתנאים מגבילים;

החמישי, הנזק המידי שיגרם כתוצאה מהפרת התנאים לא צפוי להיות גדול, זאת בשים לב לסוג העבירות בהן הורשע הנאשם. על אף שמדובר בעבירות חמורות, הרי שהחשש שיבצען פעם נוספת או שיצליח לבצען בתוך פרק זמן קצר, הוא קטן ביותר, בשים לב למשאבים להם יזדקק;

השישי, שהוא החשוב מכולם, התרשמותי מרצונו העז של הנאשם להצליח בהליך השיקומי, לא רק למען עצמו, אלא גם למען אחותו ואמו הקשישה. הנאשם המתין להמלצת שירות המבחן פרק זמן העולה על שנה, זאת מסיבות שונות שלא היו בשליטתו, כאשר כל אותה עת הוא נתון במעצר. הנאשם, המורגל בחיים בין כתלי הכלא, יכול היה לבקש לסיים את ההליך המשפטי, לקבל עונש מאסר נוסף, לרצותו ולהשתחרר בעוד פרק זמן כזה או אחר מבית האסורים מבלי שהדבר יעלה לו במאמץ מיוחד. תחת זאת מבקש הנאשם לצעוד בדרך הקשה יותר של שיקום בקהילה, כאשר הוא מודע היטב להשלכות כישלונו גם בהיבט של העונש שייגזר עליו. ואכן השלב הדיוני בו נמצא ההליך המשפטי הוא שלב קריטי עבור הנאשם, כאשר חרב המאסר מתנופפת מעל ראשו, וכאשר בשים לב לפסיקה הנוהגת יכול וייגזר עליו עונש מאסר ממושך;

השביעי, הערכת גורמי המקצוע ובראשם שירות המבחן היא שעל אף ניסיון העבר עמו, יש סיכוי סביר שהנאשם יצליח בהליך השיקומי, שכאמור הותאם למצבו;

השמיני, יש בחלופת המעצר כדי לתת מענה פיקוחי, זאת על אף שאין מדובר בחלופה מיטבית ואין מדובר בחלופה הרמטית. מנגנוני הפיקוח על הנאשם כוללים שליטה על צעדיו במסגרת הקהילה, גם אם לעתים יצא לבדו למשימות שונות במסגרת נהלי הקהילה והמטלות שיוטלו עליו. מנגנון שני הוא אחותו של הנאשם שהתחייבה לדווח על כל הפרה מצדו למשטרת ישראל. במעמד הדיון רשמתי את התחייבות האחות להשגיח על הנאשם כל אימת שיצא מהקהילה. מאחר שבמהלך הדיון הוברר שאמו של הנאשם לא תוכל להציע מקום שהייה עבור הנאשם, ובשים לב לגילה, מצאתי שלא לאשרה כערה נוספת.

12. נוכח כל האמור, ולא בלי היסוס, הגעתי לכלל מסקנה כי יש מקום לתת לנאשם הזדמנות נוספת להשתלב בהליך שיקומי לו הוא זקוק. עמידת הנאשם ביעדים שיוצבו לו תהווה הצלחה לא רק עבורו, אלא עבור החברה כולה שתצא נשכרת.

13. אשר על כן אני מורה על שחרורו של הנאשם לקהילת "צעדים" בבית החולים קרית שלמה, שם ישהה בהתאם לתנאי המקום הנהוגים במסגרת, כל זאת לאחר שימולאו התנאים הבאים:

שב"ס יערוך לנאשם בדיקת קורונה עוד היום ובהקדם האפשרי על מנת שהנאשם יוכל להציגה עם כניסתו למרכז.

הנאשם ישוחרר ממעצרו ברגע כניסתו לקהילה (קרי העברתו לקהילה תבוצע על ידי שב"ס - "מדלת לדלת"), כשברשותו תעודת זהות ולאחר שיוסדר עניין התשלום לקהילה.

מובהר לנאשם בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים שכל הפרה של הליך הגמילה או של תנאי המקום, ובכלל זה עזיבה של המקום שלא ברשות או אי השמעות להוראות האחראים בקהילה, או כל הפרת משמעת שתביא להחלטת הקהילה להפסיק את תהליך הטיפול, תוביל למעצרו המחודש עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. עוד מובהר לנאשם שכל שלא ימלא אחר התנאים שנקבעו או אחר תנאי המקום, עליו להסגיר עצמו באופן מידי לידי משטרת ישראל, ובמידה שמסיבה כלשהי לא תהייה אפשרות לעשות כן, יהיה עליו להגיע לאחותו הגב' אסתר לסרי, בביתה ישהה בתנאי מעצר בית עד להסגרתו לידי המשטרה או שב"ס.

להבטחת התנאים וכתנאי לשחרור:

א. הנאשם יפקיד סך של 2,500 ₪.

ב. רשמתי לפני את הצהרת הערבה, הגב' לסרי אסתר בפרוטוקול הדיון מיום 11.1.2021 במסגרתה התחייבה לדווח על כל הפרה של הנאשם שתדווח לה מטעם הקהילה או שתיוודע לה מכל מקור אחר, ואת דבריה כי הבינה שכל שלא תעשה כן תצטרך לשלם סך של 10,000 ₪.

ג. הנאשם יחתום על התחייבות בסך 10,000 ₪. הנאשם יוכל לחתום על ההתחייבות גם בתחנת משטרה או בשב"ס.

14. דיון המשך בנוכחות ב"כ הצדדים והנאשם יתקיים ביום 13.4.2021 שעה 13:00. ב"כ הנאשם ידאג להתייצבותו.

15. שירות המבחן יואיל לדווח לבית המשפט על אודות התקדמות הנאשם בהליך השיקומי, ולהעביר תסקיר משלים בעניינו עד ליום 6.4.2021.

16. על מנת לאפשר למאשימה לשקול צעדיה נוכח החלטת השחרור, אני קובע שהחלטתי זו תיכנס לתוקף ביום 14.1.2021 בשעה 10:00.

למען הסר ספק - על שב"ס לערוך לנאשם בדיקת קורונה עוד היום.

17. המזכירות תעביר העתק ההחלטה לב"כ הצדדים, לשירות המבחן ולשב"ס.

ניתנה היום, כ"ח טבת תשפ"א, 12 ינואר 2021, בהעדר
הצדדים.